

ciale Spørgsmaal. Jeg skal meget villig indrømme, at Forslaget løser ikke det sociale Spørgsmaal, og det er en Reservation, man er nødt til at tage, idet det er blevet anført som et Argument imod Forslaget, at det ikke løser det sociale Spørgsmaal; men det bidrager til at løse det, og det paa to Maader. For det Første bidrager det altid til at mildne, fjerne, og om muligt tilintetgjøre den sociale Misforholdelse, at de, der have Magten, de, der ere de gunstigt stillede, tilfulde opfylde deres Pligter, at de tilfulde yde dem Retferdighed, der kræve Noget fra deres Side. Dernæst har det endvidere i en anden Henseende en meget stor Betydning at gaa den Vej, som vi foreslaa, idet det nemlig har en stor moralsk Betydning for Folkets Udvikling i det Hele taget; thi hele vort Forslag er netop derved, at det giver de Vedkommende en Ret, en væsentlig Spore til Fremmelse af Selvhjælp i samme Grad, som det andet Forslag derved, at det ikke giver nogen Ret, er et væsentligt Hæmningsmiddel imod Selvhjælp. Hvad er det, der bevæger Folk til at hjælpe sig selv og til at stræbe frem? Det er, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds (N. Jensen) sagde meget rigtigt, Haabet; og naar nu Vedkommende veed: Naar jeg arbejder mig op til det eller det, naar jeg viser mig stræbsom, saaledes som Lovforslaget forudsætter, saa er det ikke Noget, der er afhængig af et eller andet Raad, af Venner eller Bekjendte eller Uvenner, men det er en ligefrem lovbestemt Ret, der er given mig, at jeg saa er oven paa og hjulpen ud af den største og værste Forlegenhed — saa er dette Noget, der driver Folk til at bestille Noget, det driver Folk til at hjælpe sig selv. Løse Udsigter til at faae Hjælp, naar en Kommission, saaledes som det andet Forslag siger, har undersøgt Ens private Forhold paa alle Veeder og Kanter, driver Ingen til Selvhjælp, især naar man muligvis efter alle disse Undersøgelser faar den Bested, at der ikke er Noget i Kassen; at der heri ikke ligger nogen Opmuntring, vil selv det ærede Medlem, som er Ordfører for det andet Forslag, vistnok indrømme. Jeg vilde i det Mindste for mit Vedkommende, naar jeg ikke havde nogen anden Udsigt, end at jeg, naar jeg havde anstrengt mig til det Yderste for at betale Indskud i en Forsørgelseskasse, kunde gaa op og melde mig og faae en Undersøgelseskommission til at undersøge mine Forhold paa bedst mulige Maade og saa næste Dag maatte sende mig den Bested, at der ikke var Noget i Hjælpekassen, ikke indlade mig paa at gaa den Vej, men i Stedet derfor melde mig til det offentlige Fattigvæsen,

thi der veed jeg da, hvad jeg har at holde mig til. Altsaa siger jeg, det, som er en Grundbetingelse for at kunne bringe hele den sociale Bevægelse ind i et fornuftigt og bedre Spor, og dulme den Overagitation, som findes mange Steder; det er, at man fremmer Selvhjælp, at man styrker Folks moralske Værd, og da navnlig ogsaa paa det økonomiske Omraade, ved at bringe dem til at hjælpe sig selv. Det er netop det, vi opnaa ved vort Forslag, og det opnaas kun ved, at man giver disse Folk bestemte, lovbestemte Rettigheder, men ikke ved at stille dem i Afhængighedsforhold til en Kommission, der kan gjøre med dem, hvad den vil, kun muligvis ikke kan hjælpe dem. Dernæst gjør det i en tredje Henseende en betydelig Forskjel, om man gaar den Vej, vi ville, eller den, som de Herrer, der have stillet det andet Forslag, ville, og det er nemlig den, at man kommer til at faa ganske anderledes heldig ved at følge vort Forslag med Hensyn til Afskillelsen mellem de værdige og uærdige Trængende. Vi behøve nemlig ikke denne Afskillelse, den findes ikke i hele vort Forslag. Der eksisterer slet ikke i vort Forslag værdige og uærdige Trængende, der eksisterer Folk, der have skudt ind i en Kasse, og Folk, som ikke have skudt ind i en Kasse. De, der have skudt ind, faae, og de, som ikke have skudt ind, faae Intet. Der eksisterer rigtignok en Klasse foruden disse, men de høre hverken til de værdige eller til de uærdige Trængende; det er de fordrufne Trængende. Vi dele, kan man sige, mellem fordrufne og ikke fordrufne, men værdige og uærdige Trængende have vi ikke; ganske simpelt, fordi vi allevegne have saa faste og bestemte Regler, at vi ikke behøve at gjøre denne meget haarde Afskillelse, der er aldeles nødvendig for de Andre, der ville følge den Vej, der er betraadt af det ærede Medlem for Aarhus (Ingerslev). Og endelig har for det Fjerde den Vej, vi gaar, den Betydning, at vi maa ty til Statskassen, og det anser jeg for et overordentlig stort Fortrin, fornemlig af de Grunde, som ere saa smukt og klart udviklede af den ærede Ordfører for vort Forslag. Jeg veed meget godt, at der er dem, der maatte vilde være betænkelige og sige, at det kan Statskassen ikke overkomme. Jeg vil dog bede de Herrer betænke, om der ikke er saa stor Fordel ved det, at de nok kunne lade Statskassen komme over det. Naar de Herrer indse, at det er saa fortræffeligt, som det virkelig er, saa tror jeg, at Alle her i Thinget ville anstrenge sig for at finde paa en Udvei, der kan bringe Statskassen til at bære det. Det er jo